

Uwagi Polskiej Izby Informatyki i Telekomunikacji do założeń do „Polityki partycypacji i transparentności Ministerstwa Cyfryzacji”

Doceniając inicjatywę Ministerstwa Cyfryzacji, Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji (PIIT) pragnie podkreślić, że Polityka partycypacji i transparentności powinna być stosowana przez wszystkie ministerstwa. Wyrażamy nadzieję, że Minister Cyfryzacji i jednocześnie Wicepremier będzie mógł Radzie Ministrów zaproponować przyjęcie takiej procedury w sposób analogiczny do cytowanych niżej „Zasad techniki prawodawczej” czy „Wytycznych w sprawie tworzenia OSR” i objęcie obowiązkiem ich stosowania nimi innych resortów do procedowania zgodnie z przedstawionymi założeniami.

PIIT opowiada się za konsekwentnym stosowaniem zasad ujętych w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej”.

Portal RCL jest dobrym punktem wyjścia do publikowania przez ministerstwa odpowiedzialne za projekty rządowe informacji o:

- **założeniach projektu ustawy** (można rozważyć przywrócenie w Regulaminie RM uchylonego 1 czerwca 2016 r. obowiązku przygotowania założeń do ustawy). Z publikowania założeń do ustawy można zrezygnować jeżeli zostały wykonane wszystkie prace przewidziane w § 1. Zasad techniki prawodawczej, a w szczególności zasięgnięto opinii podmiotów - np. przedsiębiorców - objętych zakresem interwencji organów władzy publicznej. W tym kontekście należy zwrócić uwagę na: Wytyczne do przeprowadzania oceny przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych zgodnie z § 24 ust. 3 uchwały nr 190 Rady Ministrów z 29 października 2013 r. oraz Wytyczne w zakresie prowadzenia konsultacji publicznych zgodnie z § 36 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.

- **projekcie ustawy**, rozporządzenia, zarządzenia

- **dokumentowania** uwag zgłoszonych do projektu i procesu legislacyjnego.

Wydaje się, że istniejące narzędzia informatyczne w Portalu RCL powinny być uzupełnione o nowe funkcjonalności celem zapewnienia rzetelnego procesu konsultacji publicznych oraz ułatwienia interesariuszom udziału w procesie legislacyjnym, bez generowania nadmiernych obciążeń dla administracji rządowej. Jest to szczególnie istotne w kontekście § 1. ust. 1 pkt. 4 (ocena skutków regulacji).

System alertów RCL oraz możliwość wysłania mailem komentarza do projektu ułatwiają działania obywateli zainteresowanych udziałem w rządowym procesie legislacyjnym. Zdaniem PIIT system może być bardziej responsywny. Zapewnienie obustronnego komunikowania się do konkretnego projektu między ministerstwem a interesariuszami, pozwoliłoby na poprawę wkładów do OSR oraz większą aktywność w odniesieniu do projektu przepisów. Dostępna dla zarejestrowanych użytkowników portalu (moderowana) możliwość opatrzenia przepisu projektu jedną z ikon – „popieram”, „sprzeciwiam się”, „może być”, a nawet możliwość dodawania komentarzy do poszczególnych jednostek redakcyjnych jest dziś rzeczywistością w innych państwach. Analiza obciążeń finansowych i kadrowych z tego tytułu pozwoliłaby na znalezienie racjonalnego rozwiązania, które usprawniłoby proces legislacyjny, bez nadmiernych kosztów dla Skarbu Państwa.

Strona RCL mogłaby zawierać planowany (niewiążący) kalendarz prac legislacyjnych do projektu, jak to jest w OEIL w odniesieniu do aktów prawa unijnego czy w "Legislative train" Parlamentu Europejskiego.

Do portalu RCL powinien być dołączony link do repozytorium stanowisk Rządu RP w odniesieniu do aktów prawa unijnego. Utrzymywanie tego repozytorium jako niejawnego jest anegdotyczne i z pewnością nie służy przejrzystości rządowego procesu legislacyjnego.

Prostym usprawnieniem byłoby także uwzględnienie w portalu RCL przy projektach ustaw wdrażających prawo unijne linku do polskiej wersji aktu prawa UE w portalu eur-lex, który to akt ma wdrażać polska ustawa.

Korzystając z okazji, pozwalamy sobie przypomnieć, że ze względu na rosnącą liczbę bezpośrednio stosowanych w polskim porządku prawnych rozporządzeń UE i - w ogólności - rosnący udział prawa unijnego w krajowym prawie PIIT postulował wdrożenie mechanizmów konsultacji ministerstw z głównymi interesariuszami w toku prac legislacyjnych w Radzie UE. Delegat do grupy roboczej Rady mógłby uzyskiwać, w miarę potrzeb ministerstwa, dodatkowe informacje lub opinie w kontekście zmian pojawiających się w procedowanym w Radzie UE akcie.

Dążąc do przyjmowania rozwiązań innowacyjnych, przyspieszających proces konsultacji i prac nad projektami aktów prawnych i dokumentów strategicznych czy wytycznych i aktów stosowania prawa, warto przyjrzeć się mechanizmowi Wiki i zaadaptowanie go we właściwy sposób do prac projektami dokumentów i ich konsultacjami. Omówienie tego zagadnienia przekracza ramy niniejszego stanowiska, jednak PIIT deklaruje że w przypadku zainteresowania Pana Wicepremiera tym rozwiązaniem, możemy zorganizować spotkanie poświęcone tylko temu zagadnieniu.

Reasumując:

- W ocenie PIIT istniejące zasady techniki prawodawczej stwarzają właściwe ramy prawne. Odnotowujemy jednak, że praktyka stosowania tych przepisów nie domagała. Ekspres legislacyjny pędzący bez dokonania analiz w ministerstwach oraz przy znikomym wykorzystaniu wiedzy interesariuszy skutkowało złym prawem, którego skutki ponoszą wszyscy.
- Dobre prawo nie wystarczy, jeżeli nie ma narzędzi ułatwiających jego stosowanie. Dlatego jesteśmy jako Izba reprezentująca m.in. podmioty z branży ICT, w tym legaltech, jesteśmy gotowi do konstruktywnego dialogu nie tylko z Ministerstwem Cyfryzacji, ale także z RCL na temat wdrożenia responsywnych rozwiązań interakcji z obywatelem w toku rządowego procesu legislacyjnego, w tym na etapie pre-konsultacji będących istotnym źródłem danych dla OSR.